

شکاف ایندولوژی و وضعیت واقعی تعلیم و تربیت دین
(تحلیل بخش نامه های آموزش و پرورش)

نویسندگان:

علی اصغر خانم پور

مریم خانم پور

نشر قیام

۱۴۰۳

سرشناسه	خانی پور، علی اصغر، ۱۳۵۹.
عنوان و نام پدیدآور	شکاف ایدئولوژی و وضعیت واقعی تعلیم و تربیت دین (تحلیل بخش نامه های آموزش و پرورش) / نویسنده علی اصغر خانی پور، مریم خانی پور.
مشخصات نشر	دلفان: قریحه، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	۱۱۴ ص:؛ جنول: ۵/۲۱×۵/۱۴
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۷۰۳-۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
بازداشت	کتابنامه، ص: ۱۱۴-۱۰۹.
موضوع	آموزش و پرورش -- ایران -- نقد و تفسیر Education - Iran - Criticism, interpretation, etc. آموزش و پرورش -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۴ Education - Iran - History - ۲۰۰۰ اسلام و آموزش و پرورش -- ایران Islamic education - Iran آموزش و پرورش -- ایران -- آیین نامه ها Education - Iran - By-laws آموزش و پرورش -- ایران -- برنامه های فرهنگی -- آیین نامه ها Education - Iran - Cultural programs - By-laws خانی پور، مریم، ۱۳۶۵ - ۱۳۵۱ LA ۳۷۰/۹۵۵ ۹۸۳۰۵۰۳ فیا
شناسه افزوده	
رده بندی کنگره	
رده بندی دیویی	
شماره کتابشناسی ملی	
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	

عنوان کتاب:	شکاف ایدئولوژی و وضعیت واقعی تعلیم و تربیت دین (تحلیل بخش نامه های آموزش و پرورش)
نویسندگان:	علی اصغر خانی پور و مریم خانی پور
ناشر:	نشر قریحه
طراحی جلد:	محمد خانی پور و فاطمه احمدی
نوبت چاپ:	چاپ اول
شمارگان:	۲۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۷۰۳-۸-۹
بها:	۱۰۰۰۰ تومان
تلفن مرکز بخش:	۰۶۶۲۲۷۳۹۱۹-۰۹۱۶۶۶۰۵۴۵
پست الکترونیکی:	nashrgharihe@gmail.com

نشر قریحه: لرستان، دلفان، خیابان امام، نرسیده به میدان بهشت - تماس: ۰۹۱۶۶۶۰۵۴۵

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۲	مقدمه
۴	کارکردها و ویژگی های آموزش و پرورش و دین
۱۱	مدرسه
۲۲	نظریه پردازان بازتولید
۲۳	- مفهوم فراخواندن التوسر
۳۰	- خشونت نمادین بورديو
۳۴	- هژمونی گرامشی
۴۰	رهیافت حاکم بر نظام آموزش و پرورش ایران
۴۵	آسیب شناسی تعلیم و تربیت دینی
۵۱	ایدئولوژیک بودن آموزش و پرورش دین
۵۷	نقد ایدئولوژیک تلقی کردن همه ی نهادها و سازمان ها و
۵۷	فرایند فراخوانی
۶۰	هدف آموزش و پرورش دین
۶۰	تحلیل محتوا اسناد
۶۵	گفتمان پرورشی
۷۳	توصیف و تبیین بخش نامه ها
۷۳	ساختار بخشنامه ها
۹۵	نتایج
۱۰۱	مأخذ
۱۰۱	الف: منابع فارسی
۱۰۵	ب: منابع اینترنتی

پیشگفتار

این پژوهش که خود نمودار قسمی از جهد و نمودی از تلاش اینجانب بوده است به منصفه ی ظهور و حضور نمی رسد اگر توفیق مصاحبت و همنشینی با بزرگوارنی نیکخواه و فرزانه نصیب نمی شد.

از این روی؛ باید مراتب سپاس و امتنان خود را از جناب آقای دکتر حسن محدثی اعلام کنم، چرا که این پژوهش مرهون راهنمایی های دقیق و موشکافانه ی ایشان است. لطف های بی دریغ شان را خاضعانه سپاسگزارم. از استاد عالی مقام جناب آقای دکتر محمدجواد زاهدی صمیمانه سپاسگزارم که در این کار، ما را از ارشادات و افاضات خود بهره مند ساختند. عزتشان مستدام و عمرشان دراز باد.

در پایان لازم می دانم از خانم فاطمه احمدی و تمام عزیزانی که به نوعی در به سرانجام رسیدن این تحقیق، مرا مرهون الطاف خویش قرار دادند، سپاسگزاری کنم. امید است این نوشتار مورد قبول خوانندگان عزیز واقع گردد و در نظر اهل فن، مفید آید.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

علی اصغر خانی پور

مقدمه

آموزش و پرورش از جمله موضوعاتی است که ذهن و ضمیر متفکرین و محققین را به خود معطوف کرده و در نتیجه آثار قابل اعتنایی پیرامون آن پدیدآمده است. آموزش و پرورش، از همه ی عوامل موجود در جامعه تاثیر می گیرد و بر آنها نیز تاثیر می گذارد، پس، یک «امراجماعی» است. از نیمه ی دوم قرن بیستم، سازمان ملل دواى درد توسعه ی کشورهای جهان سوم را از کانال آموزش و پرورش اعلام کرد. هر نظام و مکتب سیاسی برداشت ویژه ی خود را از آموزش و پرورش دارد برای نمونه: «کارل مانهایم آموزش و پرورش را وسیله ی می دانست که می تواند در برابر استبداد نازیسم و فاشیسم بسیار موثر عمل کند. آنتونیو گرامشی می خواست از طریق آموزش و پرورش در برابر حکومت توتالتر موسیلمینی بایستاد. پارسونز معتقد است آموزش و پرورش می تواند روابط سرمایه داری در آمریکا را محکم نگاه دارد حال؛ مارکسیست ها از همین جهت آموزش و پرورش را نقد کرده و معتقدند آموزش و پرورش ابزار دست سرمایه داری می باشد چرا که می خواهد روابط سرمایه داری را استحکام ببخشد» (محمّدی، ۱۳۸۲: ۲۲).

بررسی تاریخ آموزش و پرورش در ایران به ویژه پس از انقلاب اسلامی نشان از تحولات گسترده ای دارد که در بطن آن صورت پذیرفته است. «این تحولات گاه در شکل تغییرات ساختاری عمده (تغییر نظام آموزش و پرورش) و گاه در قالب تغییرات جزئی تر درون ساختاری (طرح هایی نظیر طرح ادغام و طرح احیای معاونت پرورشی) تجسم یافته است. نگرانی همیشگی نسبت به تعلیم و تربیت به ایدئولوژی کلی نظام جمهوری اسلامی بر می گردد که پرورش انسان هایی با اخلاق و تربیت اسلامی را هدف اصلی خود قرار داده است» (رضایی، ۱۳۸۷: ۷).

بررسی وضعیت آموزش و پرورش که معطوف به این امر بوده از ابعاد مختلفی حائز اهمیت است و متناسب با این قضیه، آموزش و پرورش دینی نه در مقام تعریف و عمل و نه در مقام نقد، از «قداست» برخوردار نبوده و «عصری» است و می تواند کیفیت و صورتهای آن، مورد مذاقه و پرسش قرار گیرد.